

Quickscan ecologie

Scherpenzeel, Boschzicht

Datum 26-02-2022
Auteur T.D. Breur, Msc
Opdrachtgever IRP Bouwadvies BV
Rapport code QS22006v1
Wijze van citeren Breur, T.D. 2022. Quickscan ecologie. Scherpenzeel, Boschzicht. Rapportcode: QS22006v1. Breur Ecologie & Onderzoek. Dordrecht

Breur Ecologie & Onderzoek
Schipbeekstraat 74
3313AR Dordrecht

Disclaimer

Op alle tekst, foto's en afbeeldingen in dit rapport berust – tenzij anders vermeld – het auteursrecht van Breur Ecologie & Onderzoek. Deze rapportage, inclusief eventuele bijlage(s), is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Verstrekking aan en gebruik door anderen dan de geadresseerde is zonder toestemming niet toegestaan. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Breur Ecologie & Onderzoek kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade als gevolg van een onjuiste of onvolledige weergave van de gegevens in dit rapport.

Copyright © Breur Ecologie & Onderzoek 2022.

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1 Aanleiding.....	4
2 Doel.....	4
3 Werkwijze.....	4
4 Wettelijk kader beschermde soorten.....	5
4.1 Beschermde soorten.....	5
4.2 Beschermde gebieden.....	6
4.3 Beschermde houtopstanden.....	6
4.4 Zorgplicht.....	6
5 Plangebied & ontwikkeling.....	7
5.1 Huidige situatie.....	7
5.2 Geplande ontwikkeling.....	9
5.3 Toekomstige situatie.....	9
5.4 Planning.....	9
6 Beschermde gebieden.....	10
6.1 Wet natuurbescherming.....	10
6.2 Omgevingsverordening.....	10
7 Beschermde soorten.....	11
7.1 Planten.....	11
7.2 Vogels.....	11
7.3 Grondgebonden zoogdieren.....	11
7.4 Vleermuizen.....	12
7.5 Overige soorten.....	13
8 Conclusie & aanbevelingen.....	14
8.1 Conclusies.....	14
8.2 Aanbevelingen.....	14
Bronvermelding.....	15

Samenvatting

Breur Ecologie & Onderzoek heeft in opdracht van IRP Bouwadvies BV een quickscan ecologie uitgevoerd bij het partycentrum "Boschzicht", aan de Burgemeester Royaardslaan te Scherpenzeel. De aanleiding voor dit onderzoek betreft de voorgenomen sloop van de huidige bebouwing t.b.v. 11 nieuwbouw woningen. Door middel van een bureaustudie en een veldbezoek is een compleet beeld verkregen van het (potentiële) voorkomen van beschermde soorten flora en fauna in het plangebied.

Dit onderzoek heeft tot de volgende conclusies geleid:

- De ontwikkeling leidt niet tot negatief effect op beschermde natuurgebieden.
- Het plangebied biedt potentie voor aanwezigheid van verschillende beschermde soorten, aanvullend onderzoek is nodig naar:
  - Huismus
  - Gierzwaluw
  - Vleermuizen

Indien uit deze soorten inderdaad in het plangebied aanwezig zijn dan dient men een ontheffing aan te vragen in het kader van de Wet natuurbescherming.

- Het plangebied is geschikt als nesthabitat voor algemene broedvogels. Nesten van deze vogels zijn alleen beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Bij het plannen van de sloop- en kapwerkzaamheden wordt daarom aangeraden om rekening te houden met het broedseizoen: grofweg van half maart t/m half juli.
- Het plangebied is geschikt voor onbeschermd dan wel vrijgestelde soorten (zoals algemene muizensoorten, egel, gewone pad). Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten niet nodig, wel geldt te allen tijde de zorgplicht (zie aanbevelingen).
- Voor alle soorten flora en fauna (beschermd en onbeschermd) geldt te allen tijde de zorgplicht. Dit betekent dat de initiatiefnemer verplicht is om zorgvuldig te werken en dat onnodige schade aan planten of dieren altijd dient te worden voorkomen.

1 Aanleiding

Breur Ecologie & Onderzoek heeft in opdracht van IRP Bouwadvies BV een quickscan ecologie uitgevoerd m.b.t. partycentrum "Boschzicht" te Scherpenzeel. Op dit perceel is men voornemens om de huidige bebouwing te slopen ten behoeve van nieuwbouw. Een quickscan ecologie was noodzakelijk om te beoordelen of deze geplande ontwikkeling effect heeft op beschermde soorten en gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming.

2 Doel

Het doel van dit ecologisch onderzoek is om antwoord te geven op de volgende vragen:

- Is het plangebied gelegen in/nabij beschermde natuurgebieden?
- Zijn beschermde soorten flora en fauna (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Leidt de geplande ontwikkeling tot een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Dienen er vervolgstappen genomen te worden in het kader van de Wet natuurbescherming?

3 Werkwijze

Door middel van een bureaustudie en een veldbezoek is een compleet beeld gekregen van het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten flora en fauna in en om het plangebied.

- **Bureaustudie**
Door middel van een literatuur- en internetstudie is onderzocht welke beschermde soorten (potentieel) voor kunnen komen in en om het plangebied. Hierbij zijn onder andere verspreidingsatlassen en openbaar beschikbare waarnemingen bestudeerd.
- **Oriënterend veldbezoek**
Een verkennend veldbezoek is uitgevoerd door T.D. Breur op 17-02-2022. Het gehele plangebied is onderzocht, belangrijke elementen zijn gefotografeerd en indien nodig geïnspecteerd met behulp van verrekijker, zaklamp, inspectiespiegel en endoscoop camera.

4 Wettelijk kader beschermde soorten

4.1 Beschermde soorten

De bescherming van flora en fauna is in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze soortbescherming onderscheidt drie categorieën:

- **Vogelrichtlijnsoorten**
Gebaseerd op de Europese Vogelrichtlijn (1979). Dit heeft betrekking op alle in Europa natuurlijk voorkomende vogelsoorten. Nesten zijn te allen tijde beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Van enkele specifieke vogelsoorten is in Nederland de nest- of verblijfplaats jaarrond beschermd, ook wanneer hier niet gebroed wordt.
- **Habitatrichtlijnsoorten**
Gebaseerd op de Europese Habitatrichtlijn (1992). Onder deze categorie vallen specifieke soorten uit verschillende groepen (vaatplanten, zoogdieren, vissen etc.) waarvoor op Europees niveau instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld.
- **Nationaal beschermde soorten**
In de wet worden dit ook wel "andere soorten" genoemd. Dit betreft specifieke soorten verschillende groepen (vaatplanten, zoogdieren, vissen etc.) die op nationaal niveau beschermd zijn. Let wel: Als bevoegd gezag mogen provincies soorten uit deze derde categorie vrijstellen van een ontheffingsplicht. De bescherming van deze soorten verschilt hierdoor tussen provincies.

Per beschermingscategorie gelden verschillende verbodsbepalingen, deze zijn in onderstaande tabel weergegeven. Uitgangspunt voor de soortbescherming is het "nee, tenzij" principe: handelingen met negatief effect op soorten in verboden tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Tabel 1: Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming per beschermingscategorie.

4.2 Beschermde gebieden

De bescherming van natuurgebieden is vastgelegd in de Wet natuurbescherming en in de provinciale Omgevingsverordening.

- **Wet natuurbescherming**

De gebiedsbescherming in deze wet heeft uitsluitend betrekking op Natura 2000-gebieden. Deze gebieden hebben instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld op Europees niveau. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

- **Omgevingsverordening**

In de provinciale Omgevingsverordening is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Dit is een nationaal netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het ruimtelijke beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken' van het NNN. Aanvullend op dit nationale netwerk kan de provincie ook andere gebieden een planologische bescherming toekennen, dit gebeurt bijvoorbeeld bij belangrijke provinciale landschappen of belangrijke weidevogelgebieden.

4.3 Beschermde houtopstanden

De kap van houtopstanden (bos, lanen, houtwallen, hagen, struwelen etc.) is onderhevig aan de regelgeving van de Wet natuurbescherming indien:

- de houtopstand buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' ligt.
- de houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²), of het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

In het onderzoeksgebied is geen sprake van houtopstanden die voldoen aan bovenstaande criteria. De bescherming van houtopstanden komt in deze rapportage dan ook niet verder aan de orde.

4.4 Zorgplicht

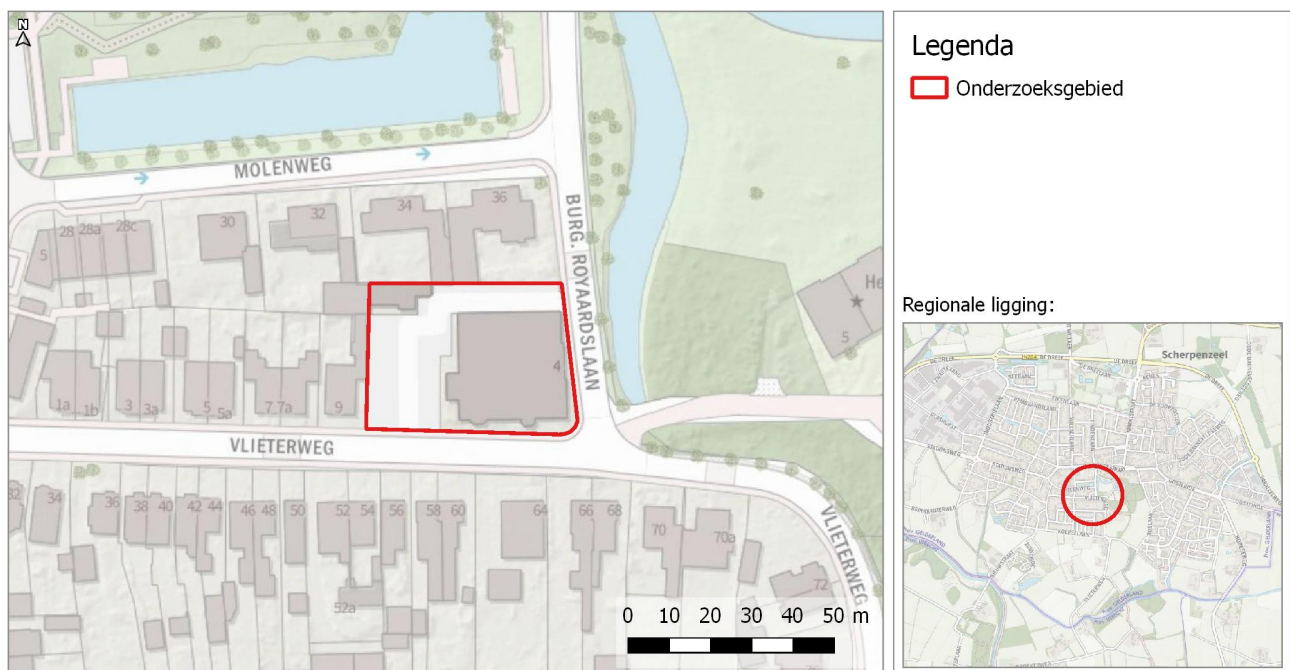
Overkoepelend geldt voor alle in het wild levende planten en dieren de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat onnodige schade aan dieren en planten te allen tijde dient te worden voorkomen. Bij werkzaamheden met negatief effect op planten en dieren dienen maatregelen genomen te worden (binnen wat redelijkerwijs van de initiatiefnemer verwacht mag worden) om dit negatieve effect zoveel mogelijk te voorkomen of te verminderen.

5 Plangebied & ontwikkeling

5.1 Huidige situatie

Het plangebied betreft het terrein en bebouwing behorende bij partycentrum "Boschzicht" aan de Burgemeester Royaardslaan te Scherpenzeel. Het partycentrum bestaat uit twee gebouwdelen: Een deel met twee verdiepingen en een schuin zadeldak met dakpannen, en het zaalgedeelte met een laag plat dak. Overige bebouwing op het terrein is aanwezig in de vorm van 3 garageboxen.

Het onbebouwde deel van het terrein is grotendeels verhard, groen is vrijwel niet aanwezig, afgezien van een kleine beukenhaag aan de zuidzijde van de bebouwing.

Afbeelding 1: Ligging van het onderzoeksgebied (rood omkaderd). De regionale ligging is aangegeven rechtsonder in de rode cirkel.

Afbeelding 2: Zicht op de bebouwing vanuit het zuiden.

Afbeelding 3: Zicht op de bebouwing vanuit het oosten.

Afbeelding 4: Zicht op de bebouwing vanuit het westen.

Afbeelding 5: Zicht op het platte dak van het zalencentrum.

5.2 Geplande ontwikkeling

Het partycentrum zal worden gesloopt. Het terrein wordt bouwrijp gemaakt en er zullen 11 nieuwbouwwoningen gebouwd worden in de vorm van een twee-onder-één-kapwoning en een klein appartementencomplex.

5.3 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie bevinden er zich 11 woningen (met parkeergelegenheid) op het terrein in de vorm van een twee-onder-één-kapwoning en een klein appartementencomplex.

5.4 Planning

Een exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend.

Afbeelding 6: Impressie toekomstige inrichting. Bron: IRP Bouwadvies BV

Afbeelding 7: Impressie toekomstige inrichting. Bron: IRP Bouwadvies BV

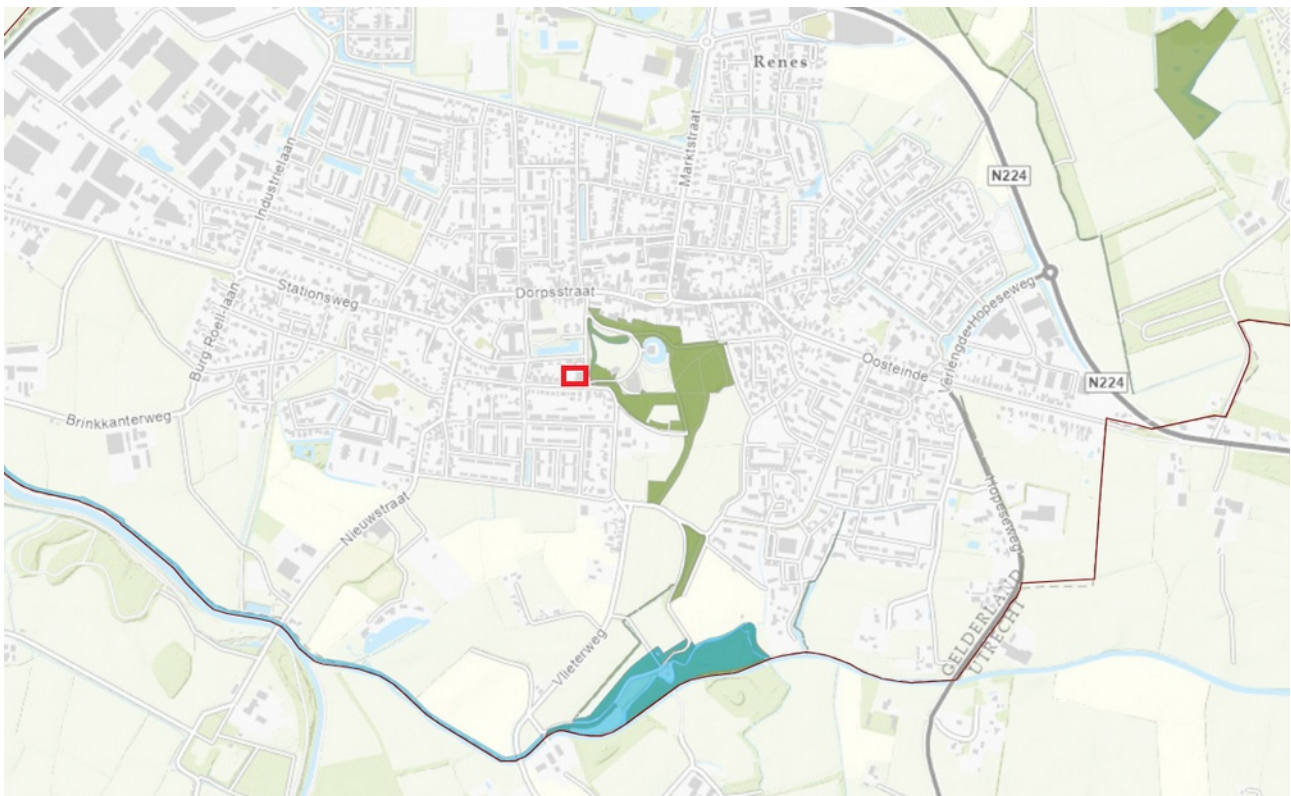
6 Beschermde gebieden

6.1 Wet natuurbescherming

De meest nabijgelegen Natura-2000 gebieden zijn de Veluwe en de Rijntakken, beiden op >9 km afstand tot het plangebied. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van Natura 2000-gebied en er is geen sprake van fysieke aantasting. Vanwege de afstand is ook negatief effect ten gevolge van trilling, geluid of lichtvervuiling uitgesloten. Een stikstofberekening maakt geen onderdeel uit van deze quickscan, maar op dit vlak is negatief effect eveneens op voorhand uit te sluiten. De bouwfase is per 01-07-2021 vrijgesteld van stikstofdepositie¹ en in de gebruiksfase is de impact relatief klein en mogelijk zelfs kleiner dan de huidige situatie (11 huishoudens ten opzichte van een partycentrum). Dit leidt niet tot significante stikstofdepositie in beschermde habitattypen op >9 km afstand. Hierom is negatief effect op Natura 2000-gebieden in het geheel uitgesloten.

6.2 Omgevingsverordening

Het plangebied is niet gelegen in onderdelen van het Natuurnetwerk Nederland (NNN), noch in belangrijk weidevogelgebied. Het plangebied is wel direct gelegen aan een onderdeel van het natuurnetwerk: het park "Huize Scherpenzeel". De geplande ontwikkeling heeft echter geen significant negatief effect op de wezenlijke waarden en kenmerken, de oppervlakte of de samenhang van dit gebied. Er is geen sprake van een conflict met de Provinciale Omgevingsverordening.

Afbeelding 8: Beschermde natuurgebieden in de nabijheid van het plangebied (rood omkaderd).

1 <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2021/07/01/de-bouwwijstelling-gaat-in-op-1-juli-2021>

7 Beschermde soorten

7.1 Planten

Het plangebied is vrijwel volledig verhard of bebouwd, beschermde planten worden op basis van dit habitat niet verwacht en zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek (speciale aandacht is uitgegaan naar beschermde muur- en straatplaten). Beschermde soorten vaatplanten in de omgeving van het plangebied zijn vooral gebonden aan schrale graslanden of andere zeer specifieke natuurlijke habitats, dit habitat is niet aanwezig in het plangebied. Beschermde planten worden hierom als afwezig beschouwd.

7.2 Vogels

Het schuine dakvlak met dakpannen is zeer marginaal geschikt voor gebouwbroedende soorten zoals de huismus of gierzwaluw. Het dakvlak loopt zeer steil en langs de kopse gevels sluiten de dakpannen zeer nauw op de gevel. Desondanks zijn nesten van deze soorten niet volledig uit te sluiten, op enkele plaatsen zijn er kleine kieren of scheef liggende dakpannen waar deze soorten toch gebruik van zouden kunnen maken. Tijdens het veldbezoek zijn er daarnaast diverse huismussen waargenomen aan de Vlieterweg, deze soort is dus sowieso aanwezig in de directe omgeving van het plangebied.

Sporen van boombroedende roofvogels of uilen met jaarrond beschermde verblijfplaatsen zijn niet aangetroffen in het plangebied of de directe omgeving hiervan (horsten, veren, braakballen, uitwerpselen). Aanwezigheid van deze soorten wordt hierom uitgesloten.

Naast soorten met jaarrond beschermde nest- of verblijfplaatsen bestaat er in het plangebied ook potentie voor algemene vogels waarvan de nestplaatsen niet jaarrond beschermd zijn. Hierbij valt te denken aan een broedende merel in de beukenhaag. Nesten van deze vogels zijn alleen beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Bij het plannen van sloop- en kapwerkzaamheden wordt hierom aangeraden om rekening te houden met het vogel broedseizoen. Dit broedseizoen loopt grofweg van half maart t/m half juli. Let wel: dit is geen vaste periode, afhankelijk van weersomstandigheden kunnen vroege of late broedgevallen zich voordoen. Bij twijfel over de aan- of afwezigheid van nesten dient een deskundige ingeschakeld te worden.

7.3 Grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van het plangebied komen een aantal beschermde soorten zoogdieren voor welke met name gebonden zijn aan boshabitat en/of kleinschalig cultuurlandschap (zoals de das, boom- en steenmarter en kleine marterachtigen). In het plangebied is geen geschikt habitat aanwezig voor deze soorten (Het terrein is vrijwel volledig bestraat en bebouwd). De binnenruimtes (inclusief zolderruimtes en garageboxen) zijn volledig geïnspecteerd en hier geen verblijfplaatsen of sporen (latrines, prooi-resten) aangetroffen van een soort die in gebouwen kan verblijven (zoals de steenmarter). Wel is het plangebied geschikt voor algemene soorten zoogdieren waarvoor in de provincie Gelderland een vrijstelling geldt. Dit betreft algemene muizensoorten. Voor deze soorten is geen ontheffing of aanvullend onderzoek noodzakelijk. Wel geldt ten aanzien van deze dieren de zorgplicht, zie Hfst. 8.2.

Afbeelding 9: Aan de kopse gevels sluiten de dakpannen zeer nauw op de dakrand.

Afbeelding 10: Scheefliggende dakpannen of ruimtes onder nokpannen kunnen alsnog geschikt zijn voor nestplaatsen van de huismus of gierwaluw.

7.4 Vleermuizen

In het geveloppervlak van de bebouwing zijn in beperkte mate potentiële verblijfplaatsen aanwezig voor vleermuizen. De dakrandconstructie van de laagbouw is volledig sluitend, hier zijn vleermuisverblijfplaatsen niet te verwachten. Dit geldt niet voor het schuine dakvlak met dakpannen, aan de kopse gevels bevinden zich kieren onder de dakpannen die groot genoeg zouden kunnen zijn om vleermuizen toegang te geven tot het dakvlak. Er bevinden zich geen donkere zolderruimtes onder het puntdak, deze ruimtes zijn ingericht als kamer of washok. Soorten die houden van open & donkere ruimtes, zoals de grootoorvleermuis, zijn hier dan ook niet aangetroffen. Tevens zijn er geen sporen (keutels, afgebeten nachtvlindervleugels) aangetroffen die duiden op aanwezigheid van grootoorvleermuizen. Potentiële aanwezigheid bestaat met name voor gewone- en ruige dwergvleermuis en laatvliegers. Hier bestaat potentie voor zomer-, paar-, en kraamverblijfplaatsen. Als massa-overwinteringsplaats is het gebouw ongeschikt, het gebouwwolume en isolerend vermogen is te klein voor een stabiel winterklimaat.

7.5 Overige soorten

In het plangebied bestaat geen potentie voor andere beschermde diersoorten (amfibieën, reptielen, libellen, weekdieren). Habitat voor deze soorten is afwezig (waterpartijen, natuurvriendelijke oevers, schrale graslanden) en/of het plangebied is gelegen buiten het bekende verspreidingsgebied van deze soorten. In het verleden zijn er waarnemingen bekend van ringslangen uit het naastgelegen park Huize Scherpenzeel, onduidelijk is of deze populatie nog aanwezig is en of dit uitgezette dieren betreft. Desalniettemin staat vast dat het plangebied (bestraat en bebouwd) geen functie vervult voor de ringslang. Wel bestaat er kans op aanwezigheid van algemene vrijgestelde amfibieën zoals de gewone pad en bruine kikker. Ten aanzien van deze soorten geldt enkel de zorgplicht (zie Hfst. 8.2).

Afbeelding 11: Het houten dakoverstek sluit nauw aan op de gevel van de laagbouw.

Afbeelding 12: Kieren onder overhangende dakpannen kunnen vleermuizen toegang verschaffen tot het dakvlak.

8 Conclusie & aanbevelingen

8.1 Conclusies

De quickscan ecologie heeft tot de volgende conclusies geleid:

- De geplande ontwikkeling heeft geen negatief effect op beschermde natuurgebieden (zowel op provinciaal als op Europees niveau).
- Het plangebied biedt potentie voor aanwezigheid van verschillende beschermde soorten, aanvullend onderzoek is nodig naar:
  - Huismus
  - Gierzwaluw
  - Vleermuizen

Indien uit het aanvullend onderzoek blijkt dat deze soorten inderdaad in het plangebied aanwezig zijn en negatief effect onvermijdelijk is, dan dient men een ontheffing aan te vragen in het kader van de Wet natuurbescherming.

- Het plangebied is geschikt als nesthabitat voor algemene broedvogels. Nesten van deze vogels zijn alleen beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Bij het plannen van de sloopen kapwerkzaamheden wordt daarom aangeraden om rekening te houden met het vogel broedseizoen: grofweg van half maart t/m half juli.
- Het plangebied is geschikt voor onbeschermd dan wel vrijgestelde soorten (zoals algemene muizensoorten, egel, gewone pad). Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten niet nodig, wel geldt te allen tijde de zorgplicht (zie aanbevelingen).

8.2 Aanbevelingen

- In het kader van de zorgplicht dient men zorg te dragen voor alle in het wild levende planten en dieren. Onnodige schade dient te allen tijde te worden voorkomen. In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat wanneer er zich een egel of een pad in het werkveld bevindt dat deze verplaatst wordt, dan wel de gelegenheid dient te krijgen om het werkgebied op eigen kracht te verlaten.
- De realisatie van nieuwbouw biedt ook kansen voor de natuur. Zo kunnen er in de bebouwing voorzieningen aangebracht worden voor vogels of vleermuizen. Een streekeigen tuinbeplanting die past in het landelijke karakter van de omgeving kan tevens bijdragen aan de biodiversiteit. Maatregelen in het kader van biodiversiteit dragen vaak ook positief bij aan de klimaatbestendigheid van het terrein (te denken aan: regenwater opvangcapaciteit, tegengaan hittestress en afvang fijnstof).

Bronvermelding

Ministerie van Economische zaken. 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen.

Kaartmateriaal:

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Beschermde gebieden:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

<https://calculator.aerius.nl/calculator/#>

Overig:

<https://bagviewer.kadaster.nl>

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://waarneming.nl/>